

Kulturpolitiskt program

för Haninge kommun 2015–2025

Dokumenttyp: Program

Dokumentnamn: Kulturpolitiskt program för Haninge kommun 2015–2025

Fastställt datum: 2014-09-08

Gäller från datum: 2015-01-01/2021-05-01

Beslutat av: Kommunfullmäktige

Ansvarig avdelning och dokumentförvaltare:

Kultur- och fritidsförvaltningen, Utveckling och stöd

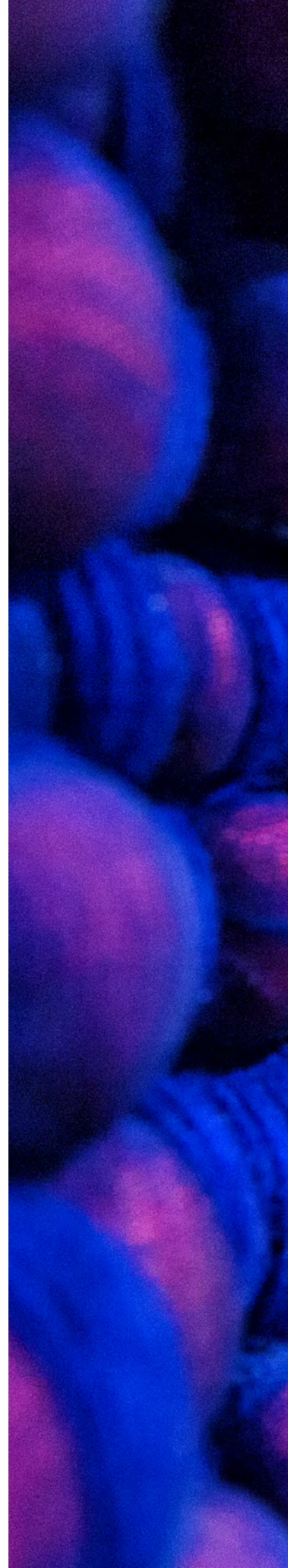
Reviderad: 2021-05-01

Dokumentinformation: Programmet har utarbetats på uppdrag av den dåvarande kultur- och fritidsnämnden kultur- och fritidsnämnden och beskriver inriktningen för den kulturpolitik som kommunen ska bedriva under en tioårsperiod. Programmet ska vara styrande för alla Haninge kommuns verksamheter. Uppdraget gavs den 2013-02-20. Programmets strategier reviderades 2021.

Diarienummer: KOFN 50/2013, KDN 2020/81

Version: 1

Omslagsbild: Vinterlördag i Haninge kulturhus. Foto: Camilla Cherry

Innehåll

Framtidsbild av kulturen i Haninge år 2025	5
Bakgrund	6
Kulturbegrepp och deras definitioner	8
Kulturpolitiska utgångspunkter	9
Tre dimensioner av kulturpolitik	9
Kulturella resurser i Haninge	11
Kulturpolitiska mål och strategier	12
Tillämpning och uppföljning	14

Framtidsbild av kulturen i Haninge år 2025

Haninge är kontrasternas kommun där kraften i mångfalden tas tillvara. Här förenas skärgårdens glesbygd med fastlandets tätorter. Här möts olika språk och traditioner. Här knyts samtid och historia samman.

Kulturen genomsyrar vardagslivet och samhällets alla områden. Den är tillgänglig, nära och inkluderande. Haninges kulturella resurser är väl kända av medborgare och besökare och används flitigt och på nya sätt.

Människors kreativitet och lust att uppleva och vara medskapare av kulturen främjas och tas tillvara. Kommunen bjuder in, överlåter ansvar till och samverkar med aktörer inom kulturliv, civilsamhälle och näringsliv.

Kultur utgör en hållbar drivkraft i utvecklingen av den regionala stadskärnan. Haninges kulturliv skapar förutsättningar för att ingå i sammanhang utanför kommunens gränser och bidrar till att stärka våra internationella relationer. Haninge har ett stolt, mångsidigt och utmanande kulturliv. I Haninge inkluderar vi med bredd och avancerar med spets.

Bild till vänster: Skapande i Haninge konsthall. Från utställningen *Connecting the Dots* med Lisa Jeannin och Rolf Schuurmans 2012. Foto: Lisa Jeannin

Bakgrund

Visionen för Haninge kommun är att bli framtidskommunen som präglas av en kreativ och dynamisk atmosfär där det är möjligt att skapa och förverkliga idéer.

I strävan att nå detta har kulturen en betydelsefull roll. För att realisera kommunens vision och ta tillvara kulturens roll i samhället har kultur- och fritidsnämnden tagit fram ett kulturpolitiskt program.

Det kulturpolitiska programmet ska stärka kulturens roll i kommunens utvecklingsarbete och stödja ett målinriktat arbete. Det ska stimulera till en bred kulturpolitisk diskussion och till utveckling av kulturlivet i Haninge.

Ansvar för att kulturen blir en kraft i kommunens utvecklingsarbete ska delas av samtliga kommunala nämnder och bolag där varje part har sin del att bidra med. Samarbete mellan parterna är en förutsättning för att kulturen ska bli den resurs den kan vara.

De nationella kulturpolitiska målen har inspirerat och fungerat vägledande i arbetet med det kulturpolitiska programmet. Programmet stödjer sig också på internationella, nationella och regionala dokument som hävdar mänskliga rättigheter och att alla människor ska ha rätt till delaktighet i kulturlivet på lika villkor.

Utgångspunkten för de kulturpolitiska målen är kommunfullmäktiges mål för social hållbarhet. För att säkra goda levnadsvillkor för Haninges invånare ska bland annat goda boendemiljöer, trygghet, hälsa, rättvisa, delaktighet och inflytande tas tillvara och utvecklas. Målen och strategierna i det kulturpolitiska programmet bidrar till arbetet för en socialt hållbar utveckling i Haninge.

Programmet beskriver inriktningen för den kulturpolitik som kommunen ska bedriva under en tioårsperiod, 2015–2025. Det anger nio mål med tillhörande strategier för hur arbetet ska bedrivas. Det kulturpolitiska programmet ska vara styrande och vägledande för alla Haninge kommuns verksamheter.

Tulpanfestivalen, Handen. Foto: Olof Holdar

Kulturbegrepp och deras definitioner

Kultur handlar om människans behov att uttrycka sig, om att uppleva och om att tillhöra – om livskvalitet. Kultur är ett brett begrepp som innefattar människans levnadsmönster, gemensamma traditioner och normer.

Konst är en del av kulturen och består av litteratur, musik, bild- och scenkonst, film, formgivning, arkitektur och andra konstarter. Konsten i det här sammanhanget förknippas med det fria skapandet och dess utövare.

Kulturarv är ett brett begrepp för de kulturella uttryck som går i arv från generation till generation. Det innefattar både materiella uttryck, såsom byggnader och platser, och immateriella uttryck såsom traditioner och berättelser.

Kulturmiljö är den av människan påverkade fysiska miljön – platser där människor bott och verkat. Det kan gälla alltifrån enskilda objekt till stora landskapsavsnitt. Kulturmiljön är en del av kulturarvet.

Ljuskonstprojekt Vägvisare i Brandbergen av Aleksandra Stratimirovic, 2021. Foto: Tomas Hultgren

Kulturpolitiska utgångspunkter

Tre dimensioner av kulturpolitik

Haninge kommuns kulturpolitiska program utgår från tre dimensioner: en samhällspolitisk, en kulturpolitisk och en konstpolitisk. Till varje dimension är tre mål kopplade.

Den samhällspolitiska dimensionen utgår från en syn på kultur som drivande i samhällsutvecklingen. Attraktiva miljöer och ett rikt utbud av kultur, attraktioner och upplevelser är förutsättningar för en framgångsrik plats. Här agerar många tillsammans för att skapa ett bättre samhälle att bo och verka i för medborgare, besökare och företagare. Samtliga kommunala nämnder och bolag är berörda.

Den kulturpolitiska dimensionen handlar om medborgares och besökares möjligheter att tillägna sig, utveckla och skapa konst och kultur i Haninge. Här ingår till exempel civilsamhället och fria kulturaktörer. Arbetet utförs huvudsakligen inom kultur- och demokratinämndens ansvarsområde och handlar såväl om resursfördelning som att skapa förutsättningar för innovativa kulturyttringar och tillvaratagande av samtidens strömningar. Andra centrala aktörer är nämnder med ansvar för barn och unga inom förskola, och skola samt äldre.

Den konstpolitiska dimensionen fokuserar på konstnärliga uttryck som en viktig drivkraft för kreativitet. För att konsten ska bli en utmanande och dynamisk kraft krävs förutsättningar för konstnärer att kunna verka och bo i Haninge. I dimensionen ingår även kulturarvsfrågor. Ansvaret för kommunens konstpolitik ligger hos kultur- och demokratinämnden.

En framgångsrik kulturpolitik innefattar alla tre dimensioner i ett långsiktigt utvecklingsarbete. För att lyckas krävs samverkan inom kommunen samt med lokala aktörer, civilsamhälle och näringsliv.

Kulturella resurser i Haninge

Kultur uppstår genom mänskliga möten. Det är människorna och deras aktiviteter, traditioner, språk och relationer som är kulturens råvaror. Haninge är rikt på kulturella resurser. Här talas språk från hela världen, hembygdsföreningar och civilsamhälle värnar om platsers identitet och i miljonprogramsområden skapas nutida dans, musik och teater. Landsbygden och skärgårdens öar bär på en egen kulturhistoria där framstående personligheter har satt sin prägel och skildrat Haninge.

Under det närmaste decenniet ska en ny stadskärna växa fram i de centrala delarna av kommunen. Här ska det hållbara samhället ta form som länkar Haninge till regionen och ett internationellt sammanhang. Kan staden lära sig något i mötet med den odlingskultur som växte fram under 1800-talet i kommunens södra delar och som lever vidare än idag och fortsätter att präglja miljön?

Mångfald och pluralism är en förutsättning för liv. Det är genom att föra samman kontrasterna som kreativa krocker uppstår. Låt kultur möta natur, samtid sin historia och hembygd det globala. Möjliggör civilsamhällets medverkan som en resurs för fler initiativ och idéer som i mötet med de professionella konstarna leder till utveckling och ökad kompetens att möta framtida utmaningar. Det är den kulturpolitiska inriktningen för Haninge kommun år 2015–2025.

Bild till vänster: Huvudskär. Foto: Helena Wårnhjelm

Kulturpolitiska mål och strategier

MÅL 1–3 Samhällspolitisk dimension – Kulturen som drivande i samhällsutvecklingen
Den samhällspolitiska dimensionen utgår från en syn på kultur som drivande i samhällsutvecklingen. Attraktiva miljöer och ett rikt utbud av kultur, attraktioner och upplevelser är förutsättningar för en framgångsrik plats. Här agerar många tillsammans för att skapa ett bättre samhälle att bo och verka i för medborgare, besökare och företagare. Samtliga kommunala nämnder och bolag är berörda.

	MÅL	STRATEGI
1.	Fler möjligheter för människor att mötas spontant och arrangerat ska skapas.	Tillgängliggör och rusta fler platser för fysiska och digitala kulturmöten samt utveckla kulturformat och innehåll i ett växande Haninge.
2.	Haninge ska vara en attraktiv etableringsort för företag inom kulturella och kreativa näringar.	Haninge kommun ska verka för utveckling och tillväxt i befintliga företag och genom nya företagsetableringar inom kulturella och kreativa näringar.
3.	Haninges stora naturintresse ska tas tillvara.	Skapa kulturaktiviteter där utomhusmiljöer används som en resurs.

MÅL 4–6 Kulturpolitisk dimension – Civilsamhället och människan
Den kulturpolitiska dimensionen handlar om medborgares och besökares möjligheter att tillägna sig, utveckla och skapa konst och kultur i Haninge. Här ingår till exempel civilsamhället och fria kulturaktörer. Arbetet utförs huvudsakligen inom kultur- och demokratinämndens ansvarsområde och handlar såväl om resursfördelning som att skapa förutsättningar för innovativa kulturyrtringar och tillvaratagande av samtidens strömningar. Andra centrala aktörer är nämnder med ansvar för barn och unga inom förskola, och skola samt äldre.

	MÅL	STRATEGI
4.	Haninges kulturliv ska präglas av hög delaktighet och mångfald.	Skapa förutsättningar för alla invånare att uppleva och skapa kultur samt att kunna påverka och vara medskapare av kulturutbudet.
5.	Kulturens roll i ett kunskapsintensivt samhälle ska stärkas.	Genomför kulturaktiviteter för att främja bildning, medie- och informationskunnighet och demokratisk delaktighet. Stöd och samarbeta med civilsamhället och kulturinstitutioner där kultur, bildning, demokrati och ett livslångt lärande är i fokus.
6.	Alla barn och unga ska ha rätt att uppleva och utöva konst och kultur.	Stärk och utveckla arenor och former för stöd och för ungas möjlighet att uppleva och skapa konst och kultur genom samverkan med kulturliv, förskola och skola samt civilsamhälle.

Haninge kulturhus. Foto: Michael Perlmutter

MÅL 7-9 **Konstpolitisk dimension – Professionella konstlivet och kulturarbetare**
 Den konstpolitiska dimensionen fokuserar på konstnärliga uttryck som en viktig drivkraft för kreativitet. För att konsten ska bli en utmanande och dynamisk kraft krävs förutsättningar för konstnärer att kunna verka och bo i Haninge. I dimensionen ingår även kulturarvsfrågor. Ansvaret för kommunens konstpolitik ligger hos kultur- och demokratinämnden.

	MÅL	STRATEGI
7.	Konstnärliga uttryck ska ges utrymme i hela Haninge.	Sprid professionella konst- och kulturuttryck i ett växande Haninge.
8.	Det ska vara möjligt att bo och verka som konstnär i Haninge.	Skapa förutsättningar för kulturskapare att bedriva professionell verksamhet samt ta tillvara deras kompetens.
9.	Haninges kulturarv ska bevaras och användas på nya sätt.	Haninges kulturmiljöer ska i enlighet med kulturmiljöprogrammet bevaras, användas och utvecklas som gemensam resurs för en attraktiv livsmiljö, och som en källa till kunskap, bildning och upplevelser.

Tillämpning och uppföljning

De kulturpolitiska målen med strategier har koppling till kommunfullmäktiges mål inom målområdet social hållbarhet och bidrar till efterlevandet av desamma.

Respektive nämnd eller bolag ska i sin årliga mål- och budgetprocess arbeta in de kulturpolitiska mål och strategier som är tillämpliga på verksamhetsområdet. Nämnden eller bolaget väljer lämpliga indikatorer för uppföljningen av målen.

Kultur- och demokratinämnden ansvarar för uppföljningen av målen i det kulturpolitiska programmet. Uppföljning sker årligen och underlag hämtas från såväl budget som årsredovisningen. En fördjupad uppföljning görs efter fyra år (2019) och i anslutning till den kan programmet revideras vid behov.

Utvärdering av programmet ska påbörjas efter åtta år (2023). Utvärderingen är vägledande för om programmet ska revideras helt eller i valda delar. Programmet kan också behållas i sin helhet. Slutlig utvärdering görs efter programmets slutdatum 2025-12-31.

Kultur- och fritidsförvaltningen kommer även att efterfråga redovisning av vilka åtgärder som respektive förvaltning och bolag vidtagit, hur arbetet bedrivits och vad det resulterat i. Om annan strategi tillämpats än programmets föreslagna, ska denna redovisas.

Uppföljningen av målen med en analys av strategierna sammanställs av kultur- och fritidsförvaltningen och redovisas till kultur- och demokratinämnden vid ovan nämnda tillfällen.

Kultur- och fritidsförvaltningen är processtöd till övriga förvaltningar och bolag på de områden det behövs för att förverkliga programmet.

Bild till höger: Konstverket Parkdjur av designgruppen Front i Västerhaninge, 2018. Foto: Camilla Cherry

Hanninge
kommun